FiCom ry | Marko Lahtinen
5.10.2026

FiComin lausunto satelliittivälitteisistä matkaviestintäpalveluista

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt FiComilta lausuntoa valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi satelliittivälitteisiä matkaviestintäpalveluita tarjoavien järjestelmien lupamenettelyistä yhdenmukaistetulla 2 GHz:n taajuusalueella (U 53/2026 vp). FiCom kiittää mahdollisuudesta kommentoida kirjelmää ja esittää kunnioittaen seuraavaa:

FiComin keskeiset viestit

- **FiCom pitää valtioneuvoston kantaa pääosin hyvin perusteltuna.** FiCom kannattaa EU-laajuista toimilupamallia yleiseurooppalaiselle satelliittipalvelulle, mutta EU-tason sääntely ei saa tarpeettomasti syrjäyttää kansallista toimivaltaa.
- **Saman palvelun tarjoamiseen tulee lähtökohtaisesti soveltaa vastaavia vaatimuksia.** Suomen kantaa tulee täsmentää siten, että satelliitti- ja maanpäällisten toimijoiden sääntelyssä toteutuvat yhdenvertainen kohtelu ja kilpailuneutraliteetti myös palveluvelvoitteiden, turvallisuuden, toimintavarmuuden ja taajuuksien käyttöoikeuksiin liittyvien maksujen osalta.
- **Peitto- ja laatukriteereissä tulee painottaa alueita, joilla maanpäällisten verkkojen peitto on puutteellinen.** Pelkkä koko jäsenvaltiota koskeva 95 prosentin väestö- ja 90 prosentin aluepeitto ei yksin takaa palvelujen tosiasiallista saatavuutta erityisesti pohjoisilla ja harvaan asutuilla alueilla.
- **Tukkutason käyttöoikeutta koskevat velvoitteet tulee säilyttää.** Toimivilla tukkumarkkinoilla on erityinen merkitys maanpäällisiä matkaviestinverkkoja täydentävien, suoraan päätelaitteisiin tarjottavien palveluiden ja hybridipalvelujen kehitykselle.
- **Satelliittivälitteisten matkaviestinpalveluiden** t**aajuuksien käytön tulee olla häiriötöntä ja tehokasta**.

FiCom pitää valtioneuvoston kantaa pääosin hyvin perusteltuna

FiCom pitää valtioneuvoston kantaa 2 GHz:n satelliittivälitteisiä matkaviestintäpalveluja (Mobile Satellite Service, MSS) koskevasta asetusehdotuksesta pääosin hyvin perusteltuna. FiCom kannattaa valtioneuvoston lähtökohtaa, jonka mukaan laajamittaiseen loppukäyttäjäpalveluun tarkoitetut 2 GHz:n satelliittitoimiluvat voidaan myöntää EU-laajuisesti. Yhteinen toimilupa voi vähentää hallinnollista taakkaa, lisätä sääntelyn ennakoitavuutta ja tukea yleiseurooppalaisten satelliittipalvelujen syntymistä. Samalla EU-tason sääntely tulee rajata kysymyksiin, joissa yhteinen lupajärjestelmä tuottaa selkeää lisäarvoa, eikä sen tule tarpeettomasti syrjäyttää jäsenvaltioiden toimivaltaa.

Saman palvelun tarjoamiseen tulee soveltaa vastaavia vaatimuksia

FiCom pitää tärkeänä U-kirjelmän 9 kohdassa sidosryhmäpalautteena esiin tuotua näkökohtaa sääntelyn yhdenvertaisesta kohtelusta ja kilpailuneutraliteetista uusien satelliittiviestintäpalvelujen tarjoajien ja nykyisten toimijoiden välillä. Tämä FiComin keskeinen viesti tulee kirjata selkeästi myös Suomen kantaan.

Valtioneuvoston kannan lopussa todetaan, että asetuksessa tulisi täsmentää uusien ja nykyisten markkinatoimijoiden sääntelyn johdonmukaisuutta. FiCom pitää kirjausta oikeansuuntaisena, mutta esittää Suomen kannan täsmentämistä. Kun satelliittioperaattori tarjoaa loppukäyttäjälle toiminnallisesti vastaavaa matkaviestintäpalvelua kuin maanpäällisen matkaviestinverkon operaattori, palveluun tulee lähtökohtaisesti soveltaa vastaavia vaatimuksia siltä osin kuin palvelun ominaisuudet ja siihen liittyvät riskit ovat vastaavia.

Tämä koskee soveltuvin osin esimerkiksi palvelujen saatavuutta ja jatkuvuutta, hätäviestintää, verkkojen turvallisuutta ja toimintavarmuutta sekä muita sähköisten viestintäpalvelujen yhteiskunnallisia velvoitteita. EU-laajuinen satelliittitoimilupa ei saa ilman palvelun teknisiin ominaisuuksiin tai riskeihin perustuvaa syytä johtaa olennaisesti kevyempiin velvoitteisiin kuin toiminnallisesti vastaavissa maanpäällisissä palveluissa.

Myös 2 GHz:n taajuuksien käyttöoikeuksiin liittyvien kerta- ja vuosimaksujen rakenteessa ja vaikutuksissa tulee arvioida kilpailuneutraliteetti. Maksujen ei tule perusteettomasti suosia tai asettaa epäedulliseen asemaan toiminnallisesti kilpailevia palveluja. Myös toimijoille myönnettävien käyttöoikeuksien ja niihin liittyvien velvoitteiden erot on otettava huomioon.

Asetusehdotuksessa EU-lupaan voidaan liittää satelliittiverkkojen eheyteen, turvallisuuteen, häiriönsietokykyyn ja kyberturvallisuuteen liittyviä vaatimuksia. FiCom pitää tärkeänä, että EU-tasolla varmistetaan korkea ja mahdollisimman yhdenmukainen turvallisuustaso. Satelliittiverkoille ei saa syntyä vastaavia palveluja tarjottaessa maanpäällisiä verkkoja kevyempää turvallisuussääntelyä ilman teknologiaan tai riskeihin perustuvaa syytä.

Peitto- ja laatukriteereissä tulee huomioida erityisesti puutteellisen peiton alueet

FiCom kannattaa valtioneuvoston kantaa, jonka mukaan 2 GHz:n satelliittipalveluja tulee tarjota koko EU:n alueella, myös pohjoisilla ja harvaan asutuilla alueilla. Erityisen kannatettavaa on valtioneuvoston huomio siitä, ettei pelkkä väestö- tai pinta-alapeitto välttämättä takaa palvelujen tosiasiallista saatavuutta ja että toimilupiin tulee harkita suorituskyky- ja laatukriteereitä.

FiCom katsoo, että asetusehdotuksen 7 artiklan 1 kohdan b alakohdan ja 11 artiklan 1 kohdan b alakohdan yleisiä vähimmäispeittovaatimuksia tulee täydentää 8 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja 12 artiklan 1 kohdan a alakohdan valintakriteereissä. Valintakriteereissä tulee antaa painoarvoa sille, kuinka hyvin hakijan järjestelmä kattaa ennalta määritellyt alueet, joilla maanpäällisten verkkojen palvelupeitto on puutteellinen. Koko jäsenvaltiota koskeva 95 prosentin väestö- ja 90 prosentin aluepeittovaatimus ei

yksin välttämättä ohjaa palvelua juuri niille alueille, joilla satelliittipalvelulla olisi suurin täydentävä merkitys.

Lisäksi palvelun tosiasiallista saatavuutta kuvaavien laatukriteerien tulee soveltua satelliittiverkkojen erityispiirteisiin. Asetusehdotuksessa jatkuvalla MSS-palvelulla tarkoitetaan keskeytyksetöntä palvelua ilman palvelun laadun heikkenemistä tai katkoksia. FiCom pitää tätä tärkeänä lähtökohtana. Valintakriteereissä ja valvonnassa tulee kuitenkin määrittää riittävän konkreettiset mittarit sille, miten palvelun tosiasiallinen saatavuus, jatkuvuus, kapasiteetti ja laatu todennetaan erityisesti pohjoisilla ja harvaan asutuilla alueilla.

Tukkutason käyttöoikeuden ehtojen tulee tukea satelliitti- ja hybridipalvelujen kilpailua

FiCom pitää tärkeänä, että asetusehdotukseen sisältyvät tukkutason käyttöoikeutta koskevat säännökset säilytetään jatkovalmistelussa. Ne ovat olennaisia myös suoraan päätelaitteisiin tarjottavien (Direct-to-Device, D2D) palvelujen ja hybridipalvelujen kehitykselle. Asetusehdotuksen 12 artiklassa oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin tarjottava tukkutason käyttöoikeus on osa kaupallisten MSS-järjestelmien valintakriteereitä. Lisäksi 15 artiklan mukaan valitun kaupallisen MSS-operaattorin olisi pyynnöstä tarjottava tukkutason käyttöoikeutta objektiivisesti perustelluin, syrjimättömin, oikeasuhtaisin ja läpinäkyvin ehdoin.

Toimivilla tukkumarkkinoilla on erityinen merkitys maanpäällisiä matkaviestinverkkoja täydentävien D2D- ja hybridipalvelujen kehitykselle. Suomen kantaa on tämän vuoksi perusteltua täydentää tukemalla tukkutason käyttöoikeutta koskevien velvoitteiden säilyttämistä sekä sitä, että käyttöoikeuden ehdot mahdollistavat käytännössä tasapuolisen ja tehokkaan pääsyn satelliittikapasiteettiin.

Taajuuksien käytön häiriöttömyys sekä resurssien tehokas ja kestävä käyttö tulee varmistaa

FiCom kannattaa valtioneuvoston kantaa, jonka mukaan maanpäälliset ja ilma-aluksiin sijoitetut täydentävät tukiasemat sekä runkoverkon maa-asemat tulee säilyttää kansallisen radiolupamenettelyn piirissä niihin liittyvän häiriöriskin vuoksi. Myös komission ehdotuksessa edellytetään ITU:n koordinointimenettelyjen noudattamista ja haitallisten häiriöiden välttämistä.

Asetusehdotuksen valintakriteereissä huomioidaan myös järjestelmän kokonaisympäristövaikutus. FiCom pitää tärkeänä, että taajuus- ja kiertorataresursseja käytetään tehokkaasti ja kestävästi. Jatkovalmistelussa tulee arvioida, kattaako muu EU:n ja kansainvälinen avaruussääntely riittävästi satelliittien koko elinkaaren ja käytöstä poistamisen kannalta vastuullisen resurssien käytön. Päällekkäisiä velvoitteita ei kuitenkaan tule luoda, jos sama asia on asianmukaisesti ratkaistu muussa EU:n tai kansainvälisessä sääntelyssä.

Ehdotus Suomen kannan täydentämiseksi:

Suomi pitää tärkeänä, että satelliittiviestintäpalvelujen tarjoajien ja maanpäällisten matkaviestinverkko-operaattoreiden sääntelyssä toteutuvat yhdenvertainen kohtelu ja kilpailuneutraliteetti. Silloin, kun satelliittiverkon kautta tarjotaan loppukäyttäjille toiminnallisesti vastaavaa matkaviestintäpalvelua kuin maanpäällisen matkaviestinverkon kautta, palveluihin tulee niiden ominaisuudet ja riskit huomioon ottaen soveltaa vastaavia vaatimuksia muun muassa palvelujen saatavuuden ja jatkuvuuden sekä verkkojen turvallisuuden ja toimintavarmuuden osalta.

Myös taajuuksien käyttöoikeuksiin liittyvien maksujen tulee määräytyä tavalla, joka ei perusteettomasti vääristä kilpailua eri verkkoteknologioiden välillä.

Valintakriteereissä tulee lisäksi kiinnittää erityistä huomiota palvelupeittoon sellaisilla ennalta määritellyillä alueilla, joilla maanpäällisten verkkojen peitto on puutteellinen, sekä palvelun tosiasiallista saatavuutta kuvaaviin suorituskyky- ja laatukriteereihin.

Suomi pitää tärkeänä, että asetusehdotukseen sisältyvät tukkutason käyttöoikeutta koskevat velvoitteet säilytetään ja että käyttöoikeuden ehdot mahdollistavat tasapuolisen ja tehokkaan pääsyn satelliittikapasiteettiin.

Lisäksi tulee varmistaa, etteivät satelliittijärjestelmät aiheuta haitallisia häiriöitä muille radiopalveluille, että taajuuksia käytetään tehokkaasti ja että taajuus- ja kiertorataresursseja käytetään kestävästi.

FiCom ry
Marko Lahtinen
Laki- ja regulaatioasiat